



# Ammattiosaaja Euroopasta

Kansainvälisen harjoittelijan rekrytointi lappilaiseen yritykseen

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä, ESR  
Painatus: Lapin yliopistopaino  
Teksti: Jari Koivumaa  
Kannen kuva: Aleksi Varrio

## Sisällys

www.redu.fi/osaamistaeuroopasta .....	3
Osaamista Euroopasta .....	4
Ammattiosaaja Euroopasta .....	4
Kuinka aloittaa kansainvälistyminen? .....	4
Miten rekrytoida harjoittelija? .....	5
Mistä löytää sopiva harjoittelija? .....	5
Työharjoitteluun Euroopasta .....	6
Eroavatko työssäoppiminen ja työharjoittelu toisistaan? .....	6
Eurooppalaiset työharjoittelijat .....	6
Mistä harjoittelijat saavat rahoituksensa? .....	7
Harjoittelijoiden ohjaaminen yrityksessä .....	7
Harjoittelijan ohjaaminen ja osaamisen arvioiminen .....	7
Harjoittelijan ohjaamista koskeva työnjako .....	7
Työpaikkaohjaaja .....	8
Vastaanottavan oppilaitoksen yhteyshenkilö/ohjaava opettaja. ....	8
Lähettävän eurooppalaisen oppilaitoksen yhteyshenkilö .....	9
Eurooppalaista työvoimaa ja ammatillista koulutusta .....	9
Työvoiman vapaa liikkuvuus .....	9
Opiskelijoiden vapaa liikkuvuus .....	10
Opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä ammatillisessa koulutuksessa (ECVET) .....	10
Osaamista Euroopasta aluevaikuttavuutta Lapissa .....	11
Toimiva yritysverkosto .....	11
Kestävän kehitys .....	11

[www.redu.fi/osaamistaeuroopasta](http://www.redu.fi/osaamistaeuroopasta)

## Osaamista Euroopasta

Lapissa käynnistettiin syyskuussa 2011 Euroopan sosiaalirahaston rahoittama Osaamista Euroopasta -hanke. Hankkeessa Lapin ammattiopisto, Lapin matkailuopisto, Lapin urheiluopisto ja Ammattiopisto Lappia ovat vahvistaneet kansainvälisiä verkostojaan ja tarjonneet niitä alueen yritysten käyttöön. Hankkeessa on rakennettu yritysverkosto, jossa tarjotaan harjoittelupaikkoja ulkomailta – erityisesti EU-maista – tuleville opiskelijoille. Tavoitteena harjoittelujaksolla on ammattitaidon kehittyminen. Suomessa työssäoppija työllistyy usein yritykseen, jossa on ollut työssäoppimassa. Mallia voidaan soveltaa ulkomailta tuleviin harjoittelijoihin. EU-maista tulevien harjoittelijoiden työllistäminen on vapaan työvoiman Euroopassa varsin helppoa. Mallin toimivuus osoitetaan viimeistään siinä vaiheessa, kun osaavaa työvoimaa ei ole saatavilla yhtä helposti kuin aikaisemmin.

Osaamista Euroopasta -hankkeen yritysverkoston jäsenet ovat vierailleet hankkeen aikana oppilaitoksissa Berliinissä, Barcelonassa, Lontoossa, Bristolissa, Roomassa ja Riassa. Vierailuilla on tutustuttu eurooppalaiseen ammatilliseen koulutukseen sekä rekrytoitu opiskelijoita harjoittelijoiksi yrityksiin. Hankkeessa on tuotettu lappilaisten yritysten käyttöön www-portaali ([www.redu.fi/osaamistaeuroopasta](http://www.redu.fi/osaamistaeuroopasta)) ja Ammattiosaaja Euroopasta - opas. Portaalissa ja oppaassa kerrotaan millä tavalla harjoittelijan rekrytointi toteutuu mahdollisimman luontevasti ja mitä harjoittelijan ohjauksessa on muistettava. Portaalista löytyy tietoja eurooppalaisista oppilaitoksista, joista harjoittelijoita tulee Lappiin. Sen kautta lappilaiset yritykset voivat esittää harjoittelijoita koskevia toiveita, kertoa yrityksessä avoimina olevista harjoittelupaikoista ja tehdä koulutuksen järjestäjälle erilaisia toimeksiantoja.

## Ammattiosaaja Euroopasta

### Kuinka aloittaa kansainvälistyminen?

Kätevä keino tarttua kansainvälistymiseen, on rekrytoida yritykseen harjoittelija ulkomailta. Kansainvälisen harjoittelijan rekrytointi vahvistaa henkilöstön kieli- ja kulttuuritaitoja. Harjoittelijan avulla yritys voi luoda kontakteja ulkomaille, erityisesti harjoittelijan kotimaahan. Harjoittelija voi työskennellä esimerkiksi asiakaspalvelussa, atk-tehtävissä, toimistotyössä, tuotannollisissa tehtävissä, markkinointikartoituksissa ja

henkilöstökoulutuksessa. Matkailuyritys voi rekrytoida harjoittelijoita maista, joista heidän asiakkaansa tulevat.

### **Miten rekrytoida harjoittelija?**

Lappilaisilla yrityksissä on säännöllisesti työssäoppimassa ja harjoittelemassa alueen oppilaitosten opiskelijoita. Työssäoppiminen on tuttua lappilaisilla työpaikoilla. Jos yritys on jo rekrytoinut suomalaisen työssäoppijan tai harjoittelijan, suurin osa eurooppalaisen harjoittelijan rekrytointiin ja ohjaukseen liittyvistä asioista on yritykselle jo tuttua.

Harjoittelijalle laaditaan sopimus ja suunnitelma siitä, mitä harjoittelun aikana on opittava.

Opiskelijan kanssa sovitaan oppimisen tavoitteista ja saavutettuja oppimistuloksia.

Arvioinnista sovitaan harjoittelujaksoa koskevissa sopimuksissa. Arviointi perustuu opiskeltavan tutkinnon perusteisiin. Lappilaisten koulutusorganisaatioiden tuki helpottaa rekrytointia. Liikkeelle voi lähteä ottamalla yhteyttä lappilaisiin koulutuksen järjestäjiin esimerkiksi Osaamista Euroopasta portaalin kautta. Yhteyttä voi ottaa myös silloin kun tarve kohdistuu suomalaiseen työssäoppijaan.

### **Mistä löytää sopiva harjoittelija?**

Lappilaiset oppilaitokset ovat perinteisesti tukeneet työpaikkoja sopivan harjoittelijan löytämisessä. Tämä on tukenut ammattiin oppimista. Suurin osa harjoittelijoista on tietenkin ollut ja on tulevaisuudessakin suomalaisia. Kansainvälistymisen myötä kuitenkin ulkomailta tulevien harjoittelijoiden määrä on lappilaisilla työpaikoilla kasvamassa.

Lappilaiset koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset auttavat heidän rekrytoinnissaan – ja mahdollistavat näin kansainvälisten opiskelijoiden oppimista tukevan harjoittelun alueella. Osaamista Euroopasta -portaalissa esitellään eurooppalaisia yhteistyökumppaneita, joista harjoittelijoita Lappiin tulee. Näiltä yhteistyökumppaneilta saa esimerkiksi koulutuksen järjestäjien välityksellä tietoa muun muassa matkailualan, kaivosteollisuuden, rakentamisen, kaupan ja muiden palveluyritysten tarvitsemaa osaamista tuottavista oppilaitoksista eri puolilta Eurooppaa.

## Työharjoitteluun Euroopasta

### Eroavatko työssäoppiminen ja työharjoittelu toisistaan?

Suomalainen työssäoppimisjärjestelmä kehittää ammatillisen koulutuksen laatua ja työelämävastaavuutta ja tukee ammattitaitoisen työvoiman rekrytointia yrityksiin. Työssäoppimisen tavoitteena on edistää nuorten välitöntä työllistymistä, helpottaa nuorten työmarkkinoille siirtymistä ja lisätä työmarkkinatietoutta. Työssäoppimalla opitaan ammattitaitoa alan työtehtävissä. Kysymys ei ole työharjoittelusta siinä mielessä, että työpaikalla sovellettaisiin koulussa opittua vaan tavoitteena on oppia ammattitaitoa. Vaikka muualla Euroopassa puhutaankin työharjoittelusta, ei harjoittelu kuitenkaan käytännössä kovin paljon poikkea suomalaisesta työssäoppimisesta. Molemmissa opiskelijalle laaditaan sopimus ja huolehditaan opiskelijan ohjaamisesta ja osaamisen arvioinnista. Osaamispisteiden käyttöönoton myötä suomalaista ja muualta Euroopasta tulevaa työssäoppijaa tai harjoittelijaa koskevat käytännöt muistuttavat vielä nykyistäkin enemmän toisiaan.

### Eurooppalaiset työharjoittelijat

Opiskelijavaihdon ansioista lappilaisilla koulutuksenjärjestäjillä ja oppilaitoksilla on monipuoliset ja hyvät yhteydet muualla Euroopassa sijaitseviin oppilaitoksiin ja muihin sidosryhmiin. Näistä hakeutuu vuosittain harjoittelijoita lappilaisiin yrityksiin. EU:n alueelta tuleva harjoittelija voidaan valmistumisen jälkeen luontevasti rekrytoida töihin yritykseen. Tämä vahvistaa yritysten mahdollisuuksia löytää ammattitaitoista työvoimaa. Ulkomaalaisilla harjoittelijoilla on usein erityistaitoja, joita suomalaisilla harjoittelijoilla ei ole. Harjoittelija puhuu lähtömaan kieltä äidinkielenään. Osaamista Euroopasta hankkeessa tavoitteena on ollut kehittää yhteistyöoppilaitosten ja koulutusorganisaatioiden opiskelijoiden edellytyksiä suorittaa työharjoittelu lappilaisissa yrityksissä. Tätä ovat edistäneet Osaamista Euroopasta -hankkeessa toteutetut lappilaisten yritysten vierailut eurooppalaisiin oppilaitoksiin. Yritysten kanssa on arvioitu missä maissa ja oppilaitoksissa olisi tarkoituksenmukaista vierailla. Esimerkiksi venäjänkieltä osaavista harjoittelijoista kiinnostuneille työnantajille on järjestetty vierailu Riikaan.

## Mistä harjoittelijat saavat rahoituksensa?

Useimmiten Euroopasta tulevat harjoittelija saavat rahoituksensa EU:n koulutus- ja liikkuvuusohjelmista. Erityisesti Leonardo da Vinci ja Erasmus -ohjelmat ovat tässä tärkeitä. Rahoitus kattaa pääsääntöisesti opiskelijoiden matka- ja asumiskustannukset. Työnantajan ei tarvitse maksaa harjoittelijalle palkkaa tai muuta korvausta. Eurooppalaisesta harjoittelijasta yritykselle syntyvät kustannukset vastaavat suomalaisesta työssäoppijasta syntyviä kustannuksia. Yrityksessä on nimettävä opiskelijalle työpaikkaohjaaja, jonka tehtävä on perehdyttää opiskelija muun muassa yrityksen toimintaan, henkilöstöön, turvallisuusasioihin ja työtehtäviin. Työpaikkaohjaaja toimii opiskelijan tukena koko harjoittelujakson ajan ja harjoittelujakson lopuksi arvioi opiskelijan osaamisen. Yritys voi halutessaan tarjota opiskelijalle ruuan.

## Harjoittelijoiden ohjaaminen yrityksessä

### Harjoittelijan ohjaaminen ja osaamisen arvioiminen

Ulkomailta tulevan harjoittelijan ohjaamisen ja arvioinnin periaatteet vastaavat suomalaisen työssäoppijan ohjaamisen ja arvioinnin periaatteita. Harjoittelusta sovittaessa varmistetaan, että työtehtävät kehittävät opiskelijan ammattitaitoa. Ohjauksella varmistetaan, että opiskelijan ammattitaito kehittyy harjoittelujakson aikana opiskelijan tutkinnon tavoitteiden määrittämään suuntaan. Harjoittelujakson lopuksi arvioidaan opiskelijan osaaminen sovittujen arviointikriteerien pohjalta. Ohjausta ja arviointia koskevista käytännöistä sovitaan *Memorandum of Understanding (MoU)* ja *Learning Agreement* asiakirjoissa. MoU vastaa suomalaisen oppilaitoksen kanssa laadittavaa puitesopimusta ja Learning Agreement opiskelijan suunnitelmaa. Näiden sopimuslomakkeiden käyttöönoton myötä suomalaisia ja muualta Euroopasta tulevia harjoittelijoita koskevat käytännöt muistuttavat yhä enemmän toisiaan myös sopimusten osalta.

### Harjoittelijan ohjaamista koskeva työnjako

Euroopasta tulevan harjoittelijan ohjaamiseen osallistuvat yrityksen nimeämä työpaikkaohjaaja, lappilaisen oppilaitoksen nimeämä ohjaava opettaja tai yhteyshenkilö sekä Euroopassa sijaitsevan lähettävän oppilaitoksen nimeämä vastuuhenkilö. Ohjaajien



keskinäisestä työnjaosta sovitaan harjoittelun alkaessa. Kansainvälisten harjoittelijoiden ohjaajien roolit ovat periaatteiltaan samanlaisia kuin suomalaisen työssäoppijan ohjaajien roolit.

### **Työpaikkaohjaaja**

Työpaikkaohjaaja perehdyttää työssäoppijan työtehtäviinsä. Opiskelijan omien tehtävien ohella perehdytykseen sisältyy ainakin

- Yritys/organisaatio, sen toiminta ja asiakkaat
- Henkilöstö
- Toimintatavat yrityksessä
- Yrityksen/organisaation tilat
- Turvallisuusasiat

Työpaikkaohjaaja sopii ohjaavan opettajan sekä opiskelijan kanssa oppimista koskevasta arvioinnista. Hän perehtyy sopimukseen ja mahdollisiin muihin esimerkiksi arviointia koskeviin lomakkeisiin. Ohjaaja auttaa opiskelijaa ohjauksellaan sekä oppimista koskevalla palautteella saavuttamaan oppimistavoitteensa. Mahdollisuuksien mukaan tämä toteutuu yhteistyössä lähettävän oppilaitoksen sekä lappilaisen oppilaitoksen ohjaavan opettajan ja yhteyshenkilön kanssa. Harjoittelun lopuksi työpaikkaohjaaja antaa sovittujen käytänteiden mukaisesti osaamista koskevan arvioinnin joko yksin tai yhdessä ohjaavan opettajan kanssa. Työpaikkaohjaaja allekirjoittaa harjoittelijan oppimispäiväkirjan ja muut mahdolliset lomakkeet.

### **Vastaanottavan oppilaitoksen yhteyshenkilö/ohjaava opettaja.**

Vastaanottavan oppilaitoksen yhteyshenkilö/ohjaava opettaja toimii yhteyshenkilönä lähettävän eurooppalaisen oppilaitoksen sekä lappilaisen työpaikan välillä. Yhteyshenkilö vierailee yrityksessäsi harjoittelujakson aluksi ja auttaa työpaikkaohjaajaa perehtymään harjoittelujaksoa koskeviin sopimukseen, lomakkeisiin ja oppimistavoitteisiin. Hän varmistaa, että sopimukseen ja lomakkeisiin tulevat vaadittavat allekirjoitukset. Tarvittaessa yhteyshenkilö osallistuu harjoittelijan osaamista koskevaan arviointiin ja auttaa arviointilomakkeiden täyttämisenä. Yhteyksien ylläpidossa on joskus

tarkoituksenmukaista hyödyntää uutta tieto- ja viestintäteknologiaa sekä sosiaalista mediaa. Esimerkiksi Skype ja erilaiset pilvipalvelut mahdollistavat jatkuvan kommunikaation lähettävän oppilaitoksen, yhteyshenkilön/ohjaavan opettajan, opiskelijan sekä lappilaisen työpaikan välillä.

### **Lähettävän eurooppalaisen oppilaitoksen yhteyshenkilö**

Lähettävästä oppilaitos vastaa siitä, että opiskelijalla on mukanaan sopimus- arviointi- ja muut lomakkeet, joita harjoittelun aikana tarvitaan. Lähettävä oppilaitos valmentaa ja ohjeistaa harjoittelijan työssäoppimisjaksoa varten. Lähettävä oppilaitos huolehtii siitä, että vastaanottavan oppilaitoksen yhteyshenkilö ja viimekädessä harjoittelupaikan tarjoava yritys saavat riittävät ja täsmälliset tiedot siitä, mitä harjoittelijan on harjoittelunsa aikana opittava. Oppimistavoitteista sekä erilaisista harjoittelua koskevista käytännön järjestelyistä sovitaan *Memorandum of Understanding* ja *Learning Agreement* sopimuksissa. Jos mahdollista, vieraillee lähettävän oppilaitoksen yhteyshenkilö harjoittelujakson aikana yrityksessä ja keskustelee muun muassa harjoittelujaksoon liittyvistä tavoitteista ja arviointia koskevista käytännöistä. Yhteydenpidossa muualta Euroopasta Lappiin sovelletaan mahdollisuuksien mukaan erilaista tieto- ja viestintäteknikkaa ja sosiaalista mediaa.

### **Eurooppalaista työvoimaa ja ammatillista koulutusta**

#### **Työvoiman vapaa liikkuvuus**

Työvoiman vapaa liikkuvuus, yksi EU:n perusperiaatteista, antaa jokaiselle EU-maan kansalaiselle mahdollisuuden työskennellä jossakin toisessa EU-maassa ilman erillistä työlupaa. Tämä auttaa työnantajia löytämään oikean tyyppistä henkilöstöä etenkin silloin, kun sopivia ehdokkaita ei ole riittävästi heidän kotimaassaan. Ulkomaisten työntekijöiden palkkaaminen voi parantaa liiketoiminnan innovatiivisuutta. Työnantajien on sovellettava samoja sääntöjä sekä kotimaisiin työntekijöihin että muista EU-maista kotoisin oleviin työntekijöihin esimerkiksi työhönotossa, työehdoissa – muun muassa palkkojen ja palkallisen vuosiloman osalta – ja irtisanomisessa. Mitään lisäehtoja ei saa asettaa.

## Opiskelijoiden vapaa liikkuvuus

Työssäoppimispaikan tarjoaminen suomalaiselle opiskelijalle on työpaikalle yhtäältä erinomainen tapa antaa opiskelijalle mahdollisuus kehittää ammattitaitoaan ja toisaalta selvittää kannattaako opiskelija ottaa valmistumisen jälkeen töihin. Mallia voidaan soveltaa muualtakin Euroopasta Lappiin työharjoitteluun tulevaan opiskelijaan. Työvoiman vapaan liikkuvuuden ohella EU:ssa sovelletaan opiskelijoiden vapaata liikkuvuutta.

Työharjoittelujakson aikana voit tehdä päätöksen siitä, sopisiko harjoittelija yritykseesi myös työntekijäksi.

## Opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä ammatillisessa koulutuksessa (ECVET)

Euroopan unionin jäsenmaissa ollaan ottamassa käyttöön ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmä. Järjestelmän tavoitteena on edistää kansainvälistä liikkuvuutta ensisijaisesti Euroopan unionin jäsenmaissa ja helpottaa elinikäistä oppimista. Opintoviikot opintojen laajuuden mittarina poistuvat ja tilalle tulevat osaamispisteet. Osaamispisteitä opiskelijalle myönnetään osaamisen, ei opiskeluun käytetyn ajan, perusteella. Osaamisensa opiskelijat osoittavat työpaikoilla oman alansa työtehtävissä. Suomalaisten työssäoppijoiden osalta tämä toteutuu ammattiosaamisen näytöillä. Näyttö annetaan kaikista niistä tutkinnon osista, jotka opiskelijan ammattitutkintoon sisältyvät. Näytön arviointi perustuu ammattitaitovaatimukseen ja arvioinnin kriteereihin. Useimmiten osaamisen arvioi opiskelijan työpaikkaohjaaja. Oppilaitokset yhteyshenkilö/ohjaava opettajat perehdyttävät arvioijan kansallisiin ammattitaitovaatimuksia koskevaan osaamisen arviointiin (arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit).

Opintosuoritusten siirtojärjestelmän myötä eurooppalaisia harjoittelijoita ja suomalaisia työssäoppijoita koskevat ohjaus- ja arviointikäytännöt vastaavat aiempaa enemmän toisiaan. Samalla toisessa EU-maassa arvioitu osaaminen on mahdollista virallisesti tunnustaa opiskelijan ammatilliseen tutkintoon. Harjoittelua koskevista käytännöistä sovitaan lähettävän oppilaitoksen ja yrityksesi kesken *Memorandum of Understanding* (MoU) sopimuksessa. Opiskelijan oppimistavoitteista ja arvioinnista sovitaan puolestaan Learning Agreement sopimuksessa. Sopimukset vastaavat suomalaista opiskelijaa koskevaa puitesopimusta sekä opiskelijan suunnitelmaa.

## Osaamista Euroopasta aluevaikuttavuutta Lapissa

### Toimiva yritysverkosto

Osaamista Euroopasta -hankkeen tuloksena on kehittymässä toimintamalli, joka mahdollistaa eurooppalaisten harjoittelijoiden hyödyntämisen lappilaisissa yrityksissä ja yhteisöissä. Alueen omien nuorten ohella yritykset voivat rekrytoida luontevasti harjoittelijoita myös muualta Euroopasta. Kokemuksen karttumisen myötä harjoittelijoiden ammattiin valmistumisen jälkeiset rekrytoinnit työntekijöiksi yleistyvät. Toiminta luo osaltaan edellytyksiä yritysten kasvulle Lapissa. Kasvu synnyttää työpaikkoja paikalliselle työvoimalle ja opiskelijoille.

### Kestävän kehitys

Ammattiosaaja Euroopasta malli tukee taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä kehityksestä Lapissa. Yrityksille on syntynyt uusi väylä osaavan työvoiman rekrytointiin. Osaamista Euroopasta hankkeessa kehitetty toimintamalli tukee lappilaisten yritysten kansainvälistymistä ja tuottaa niille edellytyksiä menestykselle ja kasvulle. Kasvavat yritykset tarjoavat työtä ja tuovat verotuloja. Niihin perustuu Lapin hyvinvointi tulevaisuudessa.



<b>Ennen harjoittelua:</b>	
Yhteydenotto koulutuksen järjestäjään <b>esimerkiksi</b> Osaamista Euroopasta -portaalien kautta <a href="http://www.redu.fi/Suomeksi/Osaamista-Euroopasta">http://www.redu.fi/Suomeksi/Osaamista-Euroopasta</a> <b>TAI</b> yhteydenotto koululta, josta tarjotaan yritykseen harjoittelijaa	
Sopivan harjoittelijan löytyminen ja sijoittuminen yritykseen	
Sopimusten ja opiskelijan suunnitelman (Memorandum of Understanding, Learning Agreement tai näitä vastaavat sopimukset/suunnitelmat) allekirjoittaminen	
HUOM! opiskelija on valmennettu harjoittelujaksolle lähtömaassa	
<b>Vastuuhenkilöt:</b> opiskelija, koulun edustaja, yritys/työpaikkaohjaaja, lähtömaan edustaja(t)	
<b>Harjoittelujakson aikana:</b>	
<p><b>Tavoitteiden asettaminen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdyttäminen</li> <li>- Arvioinnista sopiminen</li> <li>- Opiskelijan suunnitelman (Learning Agreement) läpikäynti</li> </ul> <p><b>Väliarviointikeskustelut</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opiskelijan oppimisen arviointi</li> <li>- Mahdollisen päiväkirjan allekirjoitukset</li> <li>- Palaute opiskelijalle oppimisen ja osaamisen edistymisestä</li> </ul>	<p><b>Arviointikeskustelu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opiskelijan osaamisen arviointi</li> <li>- Arviointikeskustelu, jossa mukana voi olla myös koulun edustaja</li> </ul> <p><b>Arviointiin ja harjoittelun suorittamiseen liittyvien lomakkeiden allekirjoitus, esimerkiksi:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Europassi</li> <li>- Arviointilomakkeet</li> <li>- Päiväkirja</li> <li>- Muut mahdolliset lomakkeet</li> </ul>
<b>Vastuuhenkilöt:</b> opiskelija, yritys/työpaikkaohjaaja, koulun edustaja	
<b>Harjoittelun jälkeen:</b>	
Palaute harjoittelujaksosta, kokemusten käsittely sekä jatkosta sopiminen yhdessä yrityksen lähettävän maan edustajan ja koulutuksen järjestäjän kesken.	

Lisätietoja:

Tiina Suopajarvi ([tiina.suopajarvi@redu.fi](mailto:tiina.suopajarvi@redu.fi))

Erkki Jääskö ([erkki.jaasko@redu.fi](mailto:erkki.jaasko@redu.fi))

Jari Koivumaa ([jari.koivumaa@redu.fi](mailto:jari.koivumaa@redu.fi))

Marja-Liisa Tyystälä ([marja-liisa.tyystala@lappia.fi](mailto:marja-liisa.tyystala@lappia.fi))

<http://www.redu.fi/Suomeksi/Osaamista-Euroopasta>

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2007-2013

